

УНІВЕРСІТЭТ

Пераможца V Нацыянальнага конкурсу друкаваных СМІ
«Залатая літара» ў намінацыі «Найлепшая шматтыражная газета»

30 снежня 2011 года, № 20–21 (2058–2059)

3 Новым годам!

Дарагія выкладчыкі, супрацоўнікі, студэнты і асіранты шматтысячнага комплексу Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта!

Сардэчна вітаю вас з Калядамі і Новым годам!

Калядныя і навагоднія святы адрозніваюцца дзівоснай атмасферай чакання прыемных сюрпрызаў, выканання самых запаветных жаданняў, спадзяванняў і задум. У гэтыя дні мы таксама падводзім вынікі адыходзячага года. А для ўсіх нас, для БДУ 2011-ы быў незвычайным, юбілейным, годам, багатым на поспехі і дасягненні ў адукацыйнай, навуковай і інавацыйнай дзейнасці. Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт у адыходзячым годзе значна палепшыў і ўмацаваў свае пазіцыі ў сусветных рэйтынгах. Важнай і яркай падзеяй стала святкаванне 90-годдзя БДУ. Вядучую ВНУ краіны віншавала літаральна ўся краіна! Тысячы віншаванняў прыйшлі з-за мяжы! Мы ганарымся ўзнагародамі, атрыманымі нашымі навукоўцамі, супрацоўнікамі, выкладчыкамі, студэнтамі, удзячныя за цёплыя словы і пажаданні!

Наперадзе новыя здзяйсненні! Мы верым у чудаўную будучыню Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта! Кожны з нас

уносіць сваю важную лепту ў развіццё БДУ, павышэнне яго статусу ў еўрапейскай і сусветнай адукацыйнай і навуковай прасторы!

Жадаю ўсім у новым годзе моцнага здароўя, аптымізму, творчых сіл, новых смелых ідэй і дасягненняў у імя нашай краіны і Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта! Будзьце шчаслівыя!

Рэктар акадэмік С. У. Абламейка

Чытайце
ў нумары:

СТУДЭНТАМ – ЯКАСНУЮ ПРАКТЫКУ

Гутарка з кіраўніком вытворчай практыкі ў БДУ Людмілай ТАРАСЕВІЧ

Стар. 2

ТЭАЛОГІЯ ДАПАМАГАЕ ПАНАРАМНА ГЛЯДЗЕЦЬ НА СУСВЕТ

Гутарка з начальнікам Цэнтра міжнародных сувязяў і развіцця тэалагічнай адукацыі Інстытута тэалогіі імя святых Мяфодзія і Кірылы БДУ Рыгорам ДАЎГЯЛАМ

Стар. 4

НАВАГОДНЯЕ АПЫТАННЕ

Супрацоўнікі БДУ расказалі нам, як сустракаюць Новы год

Стар. 5

ВІЗІТЫ

Праз 50 гадоў: Saludo, los amigos cubanos!

Першы прарэктар БДУ Міхаіл Жураўкоў і прарэктар па эканоміцы і інвестыцыях Уладзімір Панарадаў у канцы лістапада пабывалі на Кубе, дзе сустрэліся з былымі выпускнікамі нашага ўніверсітэта і заключылі шэраг пагадненняў.

ПЕРАДГІСТОРЫЯ

Сёлета адзначаецца 50-годдзе падрыхтоўкі замежных грамадзян у БДУ. Першымі слухачамі спецыяльнага факультэта былі менавіта пасланцы з Вострава свабоды, якія праклалі сюды дарогу для тысяч маладых людзей з усяго свету. З тых часоў кубінскія слухачы сталі ў нас самымі жаданымі гасцямі. За шмат гадоў мінска-гаванскія адносіны перараслі ў моцнае сяброўства. Новую фазу супрацоўніцтва адкрыў рэктар БДУ Сяргей Абламейка сваім візітам на Кубу ў лютым 2009 г., калі быў падпісаны мемарандум аб узаемадзейнасці з Гаванскім універсітэтам. І вось праз два з паловай гады чаканы працяг. Вялікая роля ў аднаўленні гэтых кантактаў пасла Беларусі ў Рэспубліцы Куба Уладзіміра Астапенкі, які шмат гадоў працаваў прарэктарам БДУ па міжнародных сувязях.

СУСТРЭЧЫ ВЫПУСКНІКОЎ

Важнай мэтай гэтага візіту стала сустрэча з выпускнікамі БДУ і іншых беларускіх ВНУ з нагоды знамянальнай даты. Арганізатарамі мерапрыемства, якое прайшло ў кангрэс-хале атэля «Нацыяналь», сталі беларускае пасольства і Міністэрства адукацыі Кубы. Па

словах Міхаіла Жураўкова, на гэтую сустрэчу прыйшло больш за 100 чалавек, якія навучаліся ў БДУ і іншых беларускіх ВНУ. Сярод іх было нямала першых выпускнікоў – ім зараз пад 70. Многія дасягнулі вялікіх вышынь у адукацыі, навуцы і дзяржкіраванні. Яны самі былі вельмі рады пабачыцца адзін з адным і з цёплінёй выказваліся пра ўніверсітэт, выкладчыкаў, нашу краіну ў цэлым.

Характэрна, што ў кубінскіх сем'ях падтрымліваюць традыцыі рускай мовы. Многія прыходзілі са сваімі дзецьмі, унукамі, і тыя гаварылі па-руску. Напрыклад, вядучай гэтага вечара была папулярная дыктар кубінскага тэлебачання, бацька якой вучыўся ў БДУ. Было шмат кранальных выступаў – з цытаваннем Пушкіна і Янкі Купалы. Фонам мерапрыемства стала выдатная прэзентацыя з гістарычнымі фотаздымкамі і сучаснымі відамі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, якая дэманстравалася пад музыку «Песняроў».

Нашы прадстаўнікі ўручылі граматы БДУ і падарункі найбольш заслужаным выпускнікам. Прыемным сюрпрызам стала правядзенне тут жа фіналу нацыянальнага конкурсу па адборы на «Славянскі базар». Усе фіналісты праспявалі песні на іспанскай і беларускай мовах.

Міхаіл Жураўкоў і Уладзімір Панарадаў з супрацоўнікамі пасольства і кубінскімі выпускнікамі

ПЕРАМОВЫ

Адбыліся сустрэчы з першым намеснікам міністра вышэйшай адукацыі Кубы Радольфа Аларконам Ортэсам і рэктарам Гаванскага нацыянальнага ўніверсітэта Густава Кабрэйра Суарэсам. З гэтай ВНУ быў падпісаны доўгачасовы дагавор аб супрацоўніцтве. Беларуская дэлегацыя таксама наведала ўніверсітэт інфармацыйных навук, Гаванскі політэхнічны ўніверсітэт і ўніверсітэт г. Матансаса.

Як расказаў Міхаіл Жураўкоў, сярод кіраўнікоў гэтых універсітэтаў шмат выпускнікоў ВНУ СССР. Да прыкладу, рэктар Гаванскага ўніверсітэта вучыўся ў Маскве, а першы прарэктар скончыў БДУ.

Моцнае ўражанне стварыў універсітэт інфармацыйных навук, які ўзнік з ініцыятывы Фідэля Кастра і знаходзіцца пад апекай яго сына. Ва ўІН выконваецца вялікая колькасць прыкладных работ з сур'ёзным фінансаваннем. Дасягнута дамоўленасць аб выкананні сумесных навуковых праектаў. Напрыклад, кубінскія партнёры зацікавіліся нашымі распрацоўкамі ў галіне суперкамп'ютарных тэхналогій. Яны пажадалі запрасіць выкладчыкаў і навукоўцаў БДУ для чытання лекцый.

Акрамя таго, прайшлі перамовы аб стварэнні сумеснай лабараторыі з Нацыянальным цэнтрам біятэхналогій і нанатэхналогій – гэта вельмі перспектыўны кірунак.

АБ КРАІНЕ

Міхаіл Жураўкоў падзяліўся сваімі ўражаннямі: «Праз эмбарга фінансаванае становішча ў краіне дастаткова складанае, але адукацыя цалкам бясплатная, усе атрымліваюць стыпендыю. Да таго ж, бясплатна навучаецца вялікая колькасць замежных студэнтаў з краін Афрыкі і Лацінскай Амерыкі. На добрым рахунку інжынерныя спецыяльнасці і асабліва кубінская медыцынская адукацыя. Куба ў якасці дапамогі пасылае за свой кошт спецыялістаў у многія краіны Афрыкі і Лацінскай Амерыкі.

Краіна, вядома, спрыяльная – ніводнага драпежніка або змяі. Вельмі добрыя кліматычныя ўмовы. Тэмпература паветра падчас нашага знаходжання была 25–30 градусаў. Для іх гэта зіма. Здзіўляюць старадаўнія пераробленыя амерыканскія аўтамабілі і своеасаблівыя пабудовы. У старых кварталах Гаваны граюць музыкі, спяваюць песні. У краіне абсалютна спакойна, практычна няма злачыннасці.

Народ вельмі ветлы, душэўны і жыццярадавы. Калі чуоць рускую гаворку, усміхаюцца. Значыць, нам тут рады... Адно толькі шкада – адлегласць».

Сяргей ШАФАЛОВІЧ

Р. С. У нашай краіне ўжо даўно існуе Таварыства беларуска-кубінскага сяброўства, якое каля 10 гадоў узначальвае дырэктар ДІКСТ БДУ Пётр Брыгадзін.

СТУДЭНТАМ – ЯКАСНУЮ ПРАКТЫКУ

Па сучасных вучэбных планах значная частка ўсяго вучэбнага часу студэнтаў дзённай формы навучання адводзіцца на вытворчую практыку. У апошнія гады многія факультэты нашага ўніверсітэта стараюцца накіроўваць сваіх студэнтаў для праходжання практыкі непасрэдна на вытворчасць або ў розныя ўстановы і арганізацыі, а не пакідаць на кафедрах, як гэта было раней. Кіраўнік вытворчай практыкі ў БДУ Людміла ТАРАСЕВІЧ гаворыць, што факультэты зацікаўлены ў тым, каб як мага больш студэнтаў праходзілі вытворчую практыку па-за сценамі ўніверсітэта. На практыцы студэнт упершыню знаёміцца з абсталяваннем і тэхналагічнымі працэсамі, а таксама прымае асабісты ўдзел у вытворчым працэсе. Таму ад арганізацыі практыкі і ад месца яе правядзення ў многім залежыць, прасякнецца малады чалавек любоўю і навагай да сваёй будучай спецыяльнасці або, наадварот, згубіць да яе ўсякую цікавасць.

КОЖНАМУ СВАЯ ўСТАНОВА

Штогод у БДУ вытворчую і перадыпломную практыку праходзяць больш за 6 000 студэнтаў, педагогічную, якая таксама з'яўляецца вытворчай, – больш за 2 000 студэнтаў. У 2010/2011 навуч. г. студэнты нашага ўніверсітэта накіроўваліся ў розныя арганізацыі, установы і на прадпрыемствы. ФПМІ, ММФ, ФРКТ традыцыйна адпраўляюць сваіх студэнтаў на прадпрыемствы Парка высокіх тэхналогій, дзе іх прымаюць з задавальненнем. Практычна ўсе банкі горада Мінска заўсёды добра адзываюцца пра студэнтаў эканамічнага факультэта, якія ў іх праходзяць вытворчую практыку. Студэнты хіміфака жаданыя на РУП «Белмедпрэпараты», РУП «Інтэркапс», ААТ «Барысаўскі завод медпрэпаратаў», студэнты Інстытута журналістыкі – у рэдакцыях газет, тэлебачання і радыё. Практычна ўсе міністэрствы і ведамствы бяруць студэнтаў факультэта міжнародных адносін, а таксама юрыдычнага факультэта. Сталічныя ж музеі і архівы стараюцца пазнаёміць са сваёй прафесіяй студэнтаў гістафака. Суды, пракуратура, розныя суб'екты гаспадарчай дзейнасці прымаюць у сваіх сценах будучых юрыстаў з БДУ. Інстытуты Нацыянальнай акадэміі навук і навукова-даследчыя установы комплексу БДУ чакаюць студэнтаў, якія займаюцца даследаваннямі і збіраюцца звязаць свой лёс з навукай.

Студэнты тых факультэтаў, якім пасля заканчэння прысвойваецца кваліфікацыя «выкладчык», у абавязковым парадку праходзяць педагогічную практыку. Сярод такіх факультэтаў можна назваць географічны, біялагічны, фізічны, хімічны, механіка-матэматычны, эканамічны, філалагічны, гістарычны, гуманітарны, а таксама фа-

культэт прыкладнай матэматыкі і інфарматыкі, міжнародных адносін (культуралогія), філасофіі і сацыяльных навук. Эканамфак і ФФСН накіроўваюць сваіх студэнтаў на практыку ў вышэйшыя навучальныя ўстановы. Адным словам, практыку па спецыяльнасці студэнты праходзяць, як правіла, у профільных установах.

БАЗА ДЛЯ ПРАКТЫКІ

У мінулым арганізацыі, установы і прадпрыемствы, якія прымалі студэнтаў, лічыліся «базамі практыкі». Па запыхах ВНУ міністэрствы і ведамствы сваімі загадамі замацоўвалі за адпаведнымі ВНУ канкрэтныя прадпрыемствы, якія і становіліся пастаяннымі «базамі практыкі». Цяпер такі тэрмін наогул адсутнічае ў нарматыўных дакументах па практыцы. І мы можам гаварыць не пра базы, а пра месцы правядзення вытворчай практыкі. Бо дамовы на конт арганізацыі практыкі з прадпрыемствамі і арганізацыямі ўніверсітэт заключае, як правіла, на канкрэтны перыяд і на пэўную колькасць студэнтаў кожны раз наноў. Гэта патрабуе дадатковых высілкаў і ўскладняе ўзаемаадносіны.

Людміла Тарасевіч кажа, што спадзяванне на больш плённае супрацоўніцтва паміж ВНУ і ўстановамі, якія будуць браць студэнтаў да сябе на практыку і працаваць з імі па пэўнай праграме, акрэсліў новы Кодэкс аб адукацыі. Згодна з ім, у БДУ распачата праца па заключэнні дамоў аб узаемадзеянні з так званымі «арганізацыямі-заказчыкамі». Арганізацыя, якая заключае такую дамову з нашым універсітэтам або любой іншай ВНУ, прызначае базавай. Асноўнай умовай падпісання гэтага дакумента з'яўляецца патрэба такой арганізацыі, а таму яна бярэцца наладзіць праходжанне вытворчай практыкі ў сваіх

Студэнты геофака практыкуюцца на ТАА «Віцязь»

Людміла Тарасевіч

сценах на належным узроўні. Да ўсяго, «арганізацыя-заказчык» згаджаецца працягнуць час садзейнічаць развіццю матэрыяльна-тэхнічнай і сацыяльна-культурнай базы адпаведнай ВНУ. Для Людмілы Вячаславаўны як кіраўніка вытворчай практыкі БДУ вельмі важным у гэтай дамоў з'яўляецца тое, што пры яе заключэнні будзе агаворвацца парадок праходжання вытворчай практыкі студэнтамі, а таксама за імі будучы замацоўвацца аб'екты і сучаснае абсталяванне, што павінна забяспечыць іх пастаяннымі месцамі для працы.

ДЫФЕРЭНЦЫЙНЫ ЗАЛІК НАПРЫКАНЦЫ

Акрамя вытворчай практыкі па профілі спецыяльнасці, на 7 факультэтах універсітэта праходзіць практыка перадыпломная. З будучага года, калі на новыя вучэбныя планы прыйдучы ўсе курсы, яна будзе праводзіцца на ўсіх выпускных курсах БДУ. Месца для праходжання перадыпломнай практыкі таксама знайсці няпроста. Яно павінна адпавядаць тэме дыпломнай работы кожнага студэнта.

Радуе, што арганізацыі, прадпрыемствы і ўстановы сталі менш

адмаўляць факультэтам для прыёму студэнтаў на перадыпломную практыку. У адпаведнасці з Пастановай Савета Міністраў ад 3 чэрвеня 2010 г. № 860 (у рэдакцыі пастановы Саўміна ад 04.08.2011 № 1049), універсітэт плаціць непасрэднаму кіраўніку практыкі ад установы. Кіраўнікам арганізацыі, а значыць, патэнцыйным працадаўцам, выгадна як мага раней пазнаёміцца з найлепшымі выпускнікамі. Магчымасці самастойнай работы студэнта апошняга курса яны могуць правесіць ва ўмовах канкрэтнай вытворчасці, падчас вывучэння метадаў рашэння тэхнічных, эканамічных, творчых, кіраўнічых і іншых задач.

Практыкант пад кантролем непасрэднага кіраўніка ад арганізацыі працуе па праграме і адлюстроўвае ход яе выканання ў спецыяльным дзённымі. Новым з'яўляецца тое, што напрыканцы студэнт павінен абавязкова здаваць дыферэнцыйны залік па ўсіх відах практыкі (раней толькі па вытворчай). Той, хто з нейкіх прычын не выканаў праграму практыкі, атрымаў адмоўны водгук, незадавальняючую адзнаку пры здачы дыферэнцыйнага заліку, паўторна накіроўваецца на практыку ў вольны ад вучобы час. Аднак такія выпадкі, па словах Людмілы Тарасевіч, у нашым універсітэце здараюцца вельмі рэдка, што яшчэ раз пацвярджае якасць правядзення практыкі.

Практыкам, як вытворчым, перадыпломным, так і вучэбным, надаецца вельмі вялікая ўвага на ўсіх факультэтах БДУ. Ужо тое, што пасля праходжання практыкі студэнты арганізуюць цэлыя канферэнцыі на сваіх курсах, гаворыць само за сябе. Людміла Вячаславаўна лічыць, што заслугоўвае ўвагі правядзенне выніковых канферэнцый у Інстытуце журналістыкі. Гэта мерапрыемства ў будучых журналістаў праходзіць пад красамойнай назвай «Дзень практыкі» і дэманструе поспехі студэнтаў-практыкантаў. Інакш і быць не можа. Цесная сувязь тэарэтычнага навучання студэнтаў з іх практычнай падрыхтоўкай з'яўляецца характэрнай рысай сучаснай вышэйшай школы.

Ганна ЛАГУН

Ці дастаткова ўвагі вам надавалі супрацоўнікі рэдакцыі?

«Дзень практыкі», які прайшоў у лістападзе, стаў для студэнтаў Інстытута журналістыкі плённым. Сёлета прафесійныя навыкі яны змаглі набыць у 362 рэдакцыях газет, часопісаў, тэлебачання і радыё і іншых арганізацыях. За перыяд практыкі будучыя журналісты надрукавалі больш за 2 тыс. публікацый. Пасля вяртання ў інстытут іх непасрэдна куратары пацікавіліся, ці дастаткова ўвагі надавалі ім супрацоўнікі рэдакцый. Былі апытаны 200 чалавек. 68 % з іх станоўча ацанілі сваіх кіраўнікоў практыкі, а вось 21 % ніякай увагі да сябе ў рэдакцыях не адчуў. 13 % студэнтаў толькі зрэдку атрымлівалі падтрымку ў сваіх дзеяннях. А яна была вельмі неабходнай. Сярод праблем, з якімі студэнты сутыкнуліся падчас практыкі, яны назвалі недахоп ведаў і навыкаў (17 %), немагчымасць надрукаваць дастатковую колькасць матэрыялаў (22 %), адсутнасць ганарараў (23 %). Сярод іншых цяжкасцяў (10 %) узгадваліся: недахоп патрэбнай інфармацыі, стаўленне як да нявыпытнага спецыяліста, недахоп часу і месцаў і нават канкурэнцыя і вяржасць з боку супрацоўнікаў. Разам з гэтым 22 % рэспандэнтаў не мелі ўвогуле ніякіх праблем. Большая частка з іх пацвердзіла, што праца ў рэдакцыях была самастойнай. На «Дзень практыкі» многія студэнты былі ўзнагароджаны граматамі і падарункамі, бо яны не проста выканалі праграму практыкі, а перавыканалі яе.

ВЫСТАВЫ

АБ'ЯВЫ

З дзявятага міжнароднага гандлёвага выставы-кірмашу VIETNAM EXPO–2011 дэлегацыя БДУ прывезла пагадненне аб стварэнні В'етнама – беларускай інавацыйна-адукацыйнай кампаніі, а таксама дзесяць пратаколаў аб мерах з рознымі в'етнамскімі кампаніямі і арганізацыямі. Сваімі ўражаннямі ад вынікаў выставы і ад В'етнама ў цэлым з намі падзяліўся начальнік упраўлення навукова-інавацыйнай дзейнасці НДЧ-ГУН БДУ кандыдат фізіка-матэматычных навук Віталь КУТАВІЧУС.

– Перш чым ехаць у В'етнам, мы яшчэ тут, у Мінску, правялі т. зв. выведвальную дзейнасць – высветлілі, якая прадукцыя карыстаецца найбольшым попытам на в'етнамскім рынку паслуг і якія распрацоўкі БДУ могуць быць там запатрабаваны. Пасля правялі аналіз усіх звестак і накіравалі найбуйнейшым прадстаўнікам в'етнамскіх фірмаў і арганізацый ліст з запрашэннем наведаць наш стэнд на выставе. Акцэнт, безумоўна, рабілі на прадпрымальніках горада Хашэмін, дзе і ладзіўся VIETNAM EXPO–2011, бо, зразумела, да сталіцы Ханоя шлях не блізкі.

– Што наконт навукова-тэхнічнай прадукцыі БДУ?

– Усяго ў экспазіцыі было прадстаўлена больш за сорок распрацовак нашага ўніверсітэта. Чаму кажу «нашага», таму што прадукцыя БДУ дэманстравалася ў складзе Нацыянальнай экспазіцыі Рэспублікі Беларусь. Дарэчы, мы былі бадай што адзінай краінай з Еўропы, якая прымала ўдзел у гэтай выставе. Таму цікавасць да нашага стэнда была зусім не маленькай (смяецца).

Што датычыцца прадукцыі, то ў асноўным гэта былі складаныя тэхналогіі і абсталяванне для іх вытворчасці, а таксама розныя прыборы, рэчывы і матэрыялы. Вялікі попытам карысталіся абсталяванне для вытворчасці выра-

Інавацыі БДУ прывабілі спонсараў з В'етнама

Дэлегацыя БДУ на чале з прарэктарам па вучэбнай рабоце прафесарам Аляксеем Толсцікам з в'етнамскімі ваеннымі спецыялістамі і дырэктарам Venture Capital & Equity Investment Holding Inc. спадаром Ле Туанам (трэці справа)

баў з пенаполіурэтану, аўтаматызаваная сістэма радыяцыйнага і метэаралагічнага маніторынгу, абсталяванне і метады для вучэбных лабараторый фізічнага практыкуму, лекавыя сродкі і інш.

Распрацоўкі былі прадстаўлены ў выглядзе натуральных макетаў, рэкламна-інфармацыйных лістоў, мультымедычных прэзентацый, інфармацыйных матэрыялаў на CD-дысках. Акрамя таго, на маніторах ішлі прэзентацыі пра БДУ і яго навукова-тэхнічную прадукцыю.

– Якіх вынікаў Вы чакалі ад выставы? Яе мэта?

– Першай і галоўнай задачай было наладзіць супрацоўніцтва паміж нашымі краінамі, знайсці партнёраў і патэнцыйных заказчыкаў. Акрамя таго, не трэба забываць і пра іміджавую частку, бо ўдзел у падобных выставах заўсёды павышае прэстыж універсітэта.

За час выставы, а гэта чатыры

дні, мы правялі больш за семдзесят сустрэч з дэлегатамі розных ведамстваў, фірмаў і кампаній. Праведзеная да выставы праца дазволіла прыцягнуць увагу прадстаўнікоў в'етнамскіх універсітэтаў, навукова-даследчых арганізацый і прадпрыемстваў розных галін прамысловасці.

І, што самое прыемнае, нам актыўна дапамагалі нашы в'етнамскія выпускнікі 60–90-х гг. Да стэнда БДУ было нешта нахшталь «паломніцтва» былых студэнтаў, яны нават арганізавалі нам «вечар сустрэчы». І мне б хацелася ім за гэта выразіць асабліваю падзяку.

Галоўным вынікам стала падпісанне пагаднення з Venture Capital & Equity Investment Holding Inc. (г. Хашэмін) аб стварэнні на тэрыторыі СРВ В'етнама-беларускай інавацыйна-адукацыйнай кампаніі са статутным фондам не менш чым 100 тыс. долараў ЗША за кошт спонсарскіх сродкаў в'етнамскіх

выпускнікоў БДУ. Мэта – развіццё адукацыйных, навуковых і культурных сувязяў паміж беларускімі ВНУ і прадпрыемствамі Сацыялістычнай Рэспублікі В'етнам.

Акрамя таго, мы заключылі дзесяць пратаколаў аб намерах з рознымі в'етнамскімі кампаніямі і арганізацыямі. Безумоўна, хацелася б рэалізаваць іх усе, але часта ўзнікаюць нюансы, якія не заўсёды можна папярэдне ўлічыць.

– А якія ўражання пакінуў сам В'етнам?

– Самыя лепшыя. Напрыклад, мяне вельмі ўразіла зчлівасць в'етнамцаў. А яшчэ здзівіла вялікая колькасць сапраўды прыгожых хлопцаў і дзяўчат на вуліцах. В'етнамскія жанчыны настолькі добра даглядаюць сябе, што адрозніць дваццацігадовую кабету ад дарослай пяцідзесяцігадовай жанчыны часта было досыць цяжка.

Гутарыла
Юліяна ЛЕАНОВІЧ

ДАСЯГНЕННІ

Сярод найлепшых з чатырох соцень

Рэспубліканскі інстытут кітаязнаўства імя Канфуцыя БДУ па выніках працы ў 2011 г. трапіў у 20-ку найлепшых інстытутаў Канфуцыя з 358 дзейных у свеце і 500 класаў імя Канфуцыя.

Такая высокая ацэнка была дадзена на VI Сусветным форуме інстытутаў Канфуцыя, які прайшоў у Пекіне з 12 па 14 снежня і быў прысвечаны падвядзенню вынікаў дзейнасці гэтых устаноў, а таксама абмеркаванню пытанняў, якія тычацца выкладання кітайскай мовы, папулярызавання кітайскай культуры ў свеце. У працы форуму прыняла ўдзел дэлегацыя БДУ на чале з прарэктарам акадэмікам Алегам Івашкевічам.

Узнагароду дырэктару РІК імя Канфуцыя БДУ прафесару Аляксандру Гардзею ўручыла член Палітбюро ЦК КПК і член Дзяржаўнага Савета КНР спадарыня Лю Яньдун. Яна адзначыла, што ўрад КНР будзе і надалей аказваць усямерную падтрымку развіццю глабальнай сеткі інстытутаў Канфуцыя

і папулярызавання кітайскай мовы ў свеце. Кітайскім бокам адзначана дзейнасць РІК БДУ па распаўсюджанні кітайскай мовы і культуры: у першую чаргу моўныя курсы і культурна-масавыя мерапрыемствы, навуковыя высылкі, выданне зборнікаў, а таксама ўзровень кадравых спецыялістаў.

У 2011 г. Рэспубліканскім інстытутам кітаязнаўства імя Канфуцыя быў праведзены шэраг мерапрыемстваў, накіраваных на пашырэнне супрацоўніцтва паміж Беларуссю і Кітаем у адукацыйнай і культурнай галінах: выстава кітайскага жывалісу і плакатаў, прымеркаваная да святкавання Новага года па ўсходнім календары, фестываль «Знаёмства з кітайскай традыцыйнай культурай», алімпіяда «Кітайская мова – мост», фотавыстава «Кітай сёння», Тыздзень кітайскага кіно. З 24 па 26 лістапада 2011 г. на базе РІК БДУ былі арганізаваны IV Міжнародная навуковая канферэнцыя «Кітай у сучасным свеце» і II

Форум маладых вучоных «Вопыт і поспехі сучаснага Кітая», у якім бралі ўдзел больш за 150 кітаязнаўцаў з некалькіх краін. На рэгулярнай аснове арганізуюцца курсы кітайскай мовы, пры падтрымцы РІК БДУ былі адкрыты класы Канфуцыя ў шэрагу ВНУ, школ і дзіцячых дашкольных устаноў у многіх гарадах Беларусі. Штогод РІК рэдагуе і выдае зборнік навуковых артыкулаў «Беларусь–Кітай».

Зараз Міністэрства адукацыі прапрацоўвае пытанне аб стварэнні на базе РІК БДУ інавацыйнага цэнтра для аказання кансультацыйных паслуг па кітаязнаўчай праблематыцы ў такіх сферах, як адукацыя, культура, эканоміка, навука і тэхніка, спорт і г. д. У планах РІК БДУ таксама адкрыццё залы кітайскай культуры і кнігі ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі.

Віталь БАРАВЫ, начальнік цэнтра інфармацыйнай дзейнасці РІК БДУ

БДУ ў СМІ БЕЛАРУСІ

Гутарка з рэктарам БДУ акадэмікам Сяргеем Абламейкам – часопіс «Рос-сийский космос» № 12, tvroskosmos.ru (11.12).
РІК БДУ трапіў у дваццатку найлепшых у свеце – БелТА, 21.by, (14.12); «Звязда», zvyazda.minsk.by (17.12).
Гутарка з загадчыкам кафедры менеджменту эканамічнага факультэта Барысам Паньшыным – «Народная газета», ng.by (13.12).
Гутарка з доктарам фізічнага факультэта БДУ Віктарам Анішчыкам – БТ, «Актуальнае інтэрв'ю» (10.12).
Удзел дэлегацыі БДУ ў В'етнамскім міжнародным гандлёвым кірмашу VIETNAM EXPO–2011 і падпісанне дамовы аб стварэнні В'етнама–беларускай інавацыйна-адукацыйнай кампаніі – БелаПАН, naviny.by (08.12), БелТА, 21.by, «Мінск-новости», novostimira.com.ua (09.12); «Рэспубліка», «Звязда» (13.12).
Гутарка з доктарам навук прафесарам Інстытута журналістыкі Алегам Слуквой – «СБ–Беларусь сёння» (08.12).
Адкрыццё ў Інстытуце журналістыкі спецыяльнасці «Фотажурналістыка» – БелаПАН, naviny.by, reporter.by, БелТА, 21.by (08.12); novostimira.com.ua (09.12); tut.by, open.by (11.12), nn.by (12.12).
Урачыстая прэзентацыя архіва Усевалада Ігнатюскага ў Нацыянальным гістарычным музеі – БелаПАН, АНТ, 21.by (06.12), «Звязда», zvyazda.minsk.by (10.12).
Першае месца БРСМ БДУ ў рэспубліканскім конкурсе студэнцкіх праектаў – БелТА (02.12); «Мінск-новости» (06.12).
Дні адчыненых дзвярэй у БДУ – Інтэрфакс, wikipidger.ru (01.12), «Мінск-новости» (19.12).
Падпісанне дамовы аб супрацоўніцтве паміж БДУ і Гаванскім універсітэтам – БелТА, 21.by, АНТ, tut.by, ng.by (29.11).
Выхад у фінал чэмпіянату свету па праграмаванні сярод студэнтаў каманды ФПМІ БДУ – БелТА, 21.by, «Мінск-новости», БелаПАН, ng.by (28.11); «Настаўніцкая газета» (01.12).
Адкрыццё ў Інстытуце журналістыкі аўдыторыі імя Ефрасінні Бондаравай – «Звязда», zvyazda.minsk.by (25.11); 30.11); АНТ, 21.by (28.11); «Культура» (03.12); «Белорусская нива», belniva.by (03.12); «Настаўніцкая газета» (06.12); «ЛіМ» № 50.
Перамога навучэнкі ліцэя БДУ Марыі Кульбіцкай на алімпіядзе школьнікаў Саюзнай дзяржавы «Расія і Беларусь: гістарычная і духоўная супольнасць» – «Настаўніцкая газета» (24.11); «7 дзей», 21.by (24.11).
Ліцэісты БДУ атрымалі дыплом другой ступені на Усерасійскай каманднай алімпіядзе па праграмаванні – tut.by, 21.by, «Мінск-новости» (21.11).

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

ТЭАЛОГІЯ ДАПАМАГАЕ ПАНАРАМНА ГЛЯДЗЕЦЬ НА СУСВЕТ

У рамках Балонскай сістэмы тэалогія лічыцца такой жа навуковай спецыяльнасцю, як права, фізіка або медыцына. Тое, што Інстытут тэалогіі ў нашай краіне існуе ў складзе Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, таксама сімвалічна. Сёння тэалогія становіцца магутнай міждyscyплінарнай навукай. У структуры Інстытута тэалогіі імя святых Мяфодзія і Кірылы БДУ функцыюе Цэнтр міжнародных сувязяў і развіцця тэалагічнай адукацыі. Напярэдадні свята Божага нараджэння мы размаўляем з начальнікам цэнтра Рыгорам ДАЎТЯЛАМ пра значэнне тэалагічнай адукацыі для школьнікаў і студэнтаў вышэйшых навучальных устаноў Беларусі.

– **Рыгор Анатольевіч, вядома, што першыя ўніверсітэты ўзніклі на базе багаслоўскіх цэнтраў. Сёння Інстытут тэалогіі існуе ў сістэме ўніверсітэцкай адукацыі і з’яўляецца падраздзяленнем БДУ. Як узаемадзеянне духоўнай і свецкай навукі?**

– Тое, што ў Беларусі ўпершыню на тэрыторыі постсавецкай прасторы ў межах дзяржаўнага ўніверсітэта ўзнік Інстытут тэалогіі, можна лічыць працягам еўрапейскай традыцыі. Менавіта факультэты тэалогіі з’явіліся тым ядром, вакол якіх у Еўропе сфарміравалася сістэма адукацыі не толькі ўніверсітэцкая, але і школьная.

Першыя ўніверсітэты Еўропы ўзніклі на базе абацтваў і багаслоўскіх школ, якія існавалі пры такіх буйных рэлігійных цэнтрах, як Сарбона і Балонья. Звычайна такія вышэйшыя навучальныя ўстановы складаліся з чатырох асноўных факультэтаў: падрыхтоўчага, які называўся факультэтам вольных мастацтваў, і трох асноўных: тэалагічнага, медыцынскага і юрыдычнага факультэтаў. Апошнія тры займаліся пытаннямі адпаведна чалавечага пошуку ў сферы духоўнага, чалавечага цела і сацыяльнага ўзаемадзеяння ў супольнасці людзей. Першымі рэктарамі, дэканамі, выкладчыкамі былі вучоныя манахі. А сярод студэнтаў – нямала будучых клірыкаў і манахаў. На гэтую тэму выдадзена шмат кніг.

Для мяне як фізіка вельмі цікавы той факт, што менавіта ў рамках сярэдневяковай вучонасці нарадзілася правільнае ўяўленне аб прыродзе руху. Ньютан і Галілей, ствараючы базу класічнай механікі, карысталіся тымі адкрыццямі, якія былі зроблены за два з паловай стагоддзі да іх такімі вучонымі, як святары Жан Бурыдан, Альберт Саксонскі і епіскап Мікалай Арэзмскі. Паняцці руху па інерцыі, тэмпу паскарэння, адноснасці руху, інерцыйнай сістэмы адліку былі народжаны ў нетрах сярэдневяковых ўніверсітэтаў дзякуючы вучоным манахам. Фактычна яны выправілі памылку Арыстоцеля, які сцвярджаў, што цяжэйшыя целы падаюць хутчэй, а лягчэйшыя – павольней. Сярэдневяковыя вучоныя змаглі ў адрозненне ад антычных мысліцеляў адмовіцца ад пантэістычных поглядаў і правільна ўспрыняць гэты свет. У гэтым я бачу заслугу хрысціянскага погляду на навакольную прыроду.

Хрысціянне вераць, што свет створаны адзіным Богам, а таму з’яўляецца разумным, упарадкаваным і ўяўляе сабой сістэму, якую чалавечы разум здольны асэнсаваць. Гэта вельмі тонкае пытанне, якое паказвае, наколькі карысна для свецкай навукі суіснаваць побач з традыцыйнымі багаслоўскімі навуковымі школамі.

У наш час навука атрымала пэўны суверэнитэт ад тэалогіі. У гэтым ёсць і дадатныя бакі, бо светапоглядныя, ідэалагічныя ўздзеянні на яе ў такім выпадку выключаюцца. Аднак тут прысутнічае і адмоўны момант: метады сучаснай навукі не дазваляюць поўнасна спасцігнуць навакольнае асяроддзе. Тое, што недаступна для правёркі эксперыментальным шляхам, прыродазнаўчая навука не бярэцца вывучаць. У такіх выпадках на дапамогу прыходзіць філасофія. І філасофія, і тэалогія вельмі блізкія, калі гаварыць пра прадмет, які яны бярэцца даследаваць. Усё ж метадалагічныя прыныцы для пошуку адказу на адны і тыя ж пытанні яны выкарыстоўваюць розныя. Філасофія ў якасці зыходных даных для даследаванняў ужывае мастацкі, навуковы і сацыяльны сусветныя вопыты, а тэалогія зыходзіць са сведчанняў Святога Пісання і рэлігійнага вопыту ў жыцці чалавека. Тэалогія якраз і створана для таго, каб дапамагчы іншым свецкім навукам не згубіць свой этычны арыенцір. Больш за тое, яна дапамагае ім універсальна паглядзець на свет. Сучасны вучоны, даследчык – гэта, як правіла, высокакваліфікаваны рамеснік. Часы Ламаносавых, Леанарда да Вінчы, Мендзялеевых адыходзяць у нябыт. Вучоных, здольных панарамна паглядзець на сусвет, абাপіраючыся на сваю спецыялізацыю, становіцца ўсё менш і менш. Вярнуць схільнасць да такога панарамнага погляду можа дапамагчы тэалогія.

Тэалогія як навука таксама мае патрэбу ў сучасных навуковых канцэпцыях і ў выкарыстанні сучасных навуковых метадаў. У сваім аналізе яна выкарыстоўвае сучасныя метады гісторыі, філасофіі, сацыялогіі, псіхалогіі і г. д. Даная такой навукі, як прыродазнаўства, ёй таксама карысныя. З 50–60-х гадоў XX стагоддзя тэалагі вельмі часта выкарыстоўваюць радыёвугляродны аналіз для вызначэння гістарычных дат хрысціянскіх рэліквій, у тым ліку першых рукапісаў Евангелля з Кумранскай пустыні.

Сучасны тэалаг – гэта чалавек, які мае дзве-тры адукацыі: напрыклад, фізічную, біялагічную і багаслоўскую. Да ўсяго, ён валодае чатырма або пяццю мовамі, у тым ліку старажытнымі. Тэалогія становіцца магутнай міждyscyплінарнай навукай.

– **Ці арганічна ўвайшоў Інстытут тэалогіі ў структуру БДУ?**

– У пачатку 90-х гадоў заканадаўства нашай краіны не прадугледжвала стварэнне тэалагічных факультэтаў у рамках дзяржаўных універсітэтаў. Аднак сам эксперымент па іх стварэнні пачаўся ўжо ў 1993 г., калі мы пачалі існаваць пры недзяржаўным Еўрапейскім гуманітарным універсітэце. У 2004 г. нам была зроблена прапанова па-

Фота Генадзя ІРАСКОЎСКАГА

чаць працаваць у складзе БДУ. Трэба сказаць, што ва ўніверсітэт мы ўвайшлі дастаткова арганічна. Наш рэктар Мітрапаліт Філарэт прыклаў нямала намаганняў для рашэння гэтага пытання. Мы з калегамі былі ўдзельнікамі адміністрацыйных і юрыдычных дзеянняў па ўваходжанні нашага інстытута ў структуру ўніверсітэта. І памятаю, наколькі зладжана тады дзейнічалі і Адміністрацыя Прэзідэнта, і Міністэрства адукацыі, і ўпраўленне прававой работы БДУ. Ужо з сярэдзіны кастрычніка 2004 г. Інстытут тэалогіі прыняў сваіх першых студэнтаў. Першы выпуск мы рабілі ў адпаведнасці з усімі патрабаваннямі і нормамаі.

За гэтыя гады мы пасябравалі з іншымі факультэтамі. Нашы выкладчыкі вядуць заняткі ў прыватнасці на гістарычным, філасофскім факультэтах, і наадварот, выкладчыкі з БДУ чытаюць лекцыі ў Інстытуце тэалогіі. На навуковых, студэнцкіх семінарах і канферэнцыях па тэалогіі, духоўных мерапрыемствах частымі гасцямі бываюць студэнты з іншых факультэтаў універсітэта. Студэнты-тэалагі ў сваю чаргу ўдзельнічаюць у культурна-масавых мерапрыемствах БДУ. Традыцыя ўніверсітэцкага жыцця якраз і прадугледжвае цесны ўзаемаадносіны паміж яго рознымі падраздзяленнямі.

Трэба дадаць, што нашы студэнты маюць вельмі высокую матывацыю да валанцёрскага руху. Яны ахвотна прымаюць удзел у валанцёрскіх праграмах, у праграмах па рабоце з дзецьмі-інвалідамі і г. д. Бо хочучы быць не толькі тэарэтыкамі-багасловамі, але і несці сапраўдныя каштоўнасці ў жыццё. Мне здаецца, што інтэграцыя Інстытута тэалогіі ў БДУ адбылася і мы сталі адной сям’ёй. Карпаратыўная салідарнасць распаўсюджваецца і на наш інстытут.

– **Чаму так важна забяспечыць студэнтаў вышэйшых навучальных устаноў ведамі пра нашу культуру і яе рэлігійныя вытокі?**

– Мы лічым, што наша моладзь не мае дастаткова ўяўленняў пра духоўныя карані сваёй культуры. Яна слаба ведае рэлігійныя вытокі сваіх цывілізацыйных асаблівасцяў. У наш час рэлігійнае жыццё так або інакш перамяшчаецца на перыферыю грамадскай увагі. Ва ўсім свеце назіраецца тэндэнцыя зрабіць яго прыватным інтарэсам асобных грамадзян. Аднак усё роўна чалавек шукае нейкае рэлігійнае апірышча ў сваім асабістым і гра-

мадскім жыцці. І калі яму не даць веды аб рэлігійнасці, традыцыйнай для яго зямлі і краіны, ён усё роўна падпадзе пад уплыў рэлігійных плыняў. І добра, калі ў полі яго зроку акажацца традыцыйная сусветная рэлігія. Апошнім часам мы можам назіраць актыўнасць розных дэструктыўных сектаў, у тым ліку экстрэмісцкіх рэлігійных рухаў. Пры гэтым вялікая частка насельніцтва з’яўляецца пасіўнай у плане сваіх светапоглядных ініцыятыў. Падспудна наш сённяшні школьнік, выходзячы на вуліцу, трапляе ва ўмову так званага рынку рэлігійных прапаноў. Розныя секты не дрэмлюць.

Да ўсяго, патрэбна ўлічыць, што мы жывём у эпоху глабальнага свету і ўзаемадзеяння суседства розных цывілізацый. Міграцыйны працэс можа нас як узбагаціць, так і растварыць. Каб мець магчымасць зразумець тых мігрантаў, якія прадстаўляюць культурныя традыцыі, нехарактэрныя для нашай краіны, мы павінны ў першую чаргу ўсведамляць свае культурныя каштоўнасці і традыцыі. Мы павінны забяспечыць школьнікаў і студэнтаў хаця б мінімальнымі ведамі пра нашу традыцыйную рэлігійнасць. І гэтую працу, якая вядзецца апошнім часам, варты зрабіць больш інтэнсіўнай. Тым больш, што ў рамках Балонскага працэсу, у якім хоча ўдзельнічаць і наша краіна, урокі рэлігіі не забаронены ў школах, а тэалагічныя факультэты, якія вывучаюць традыцыйную рэлігію, працуюць легітымна.

– **Ці наспела неабходнасць у дзяржаўнай навуковай атэстацыі тэалагаў у Беларусі?**

– Нам прыйдзеца вырашаць пытанне прызнання багаслоўскіх ступеняў. Дыплом спецыяліста-тэалага прызнаецца нашай дзяржавай, а вось даследчыкі ў галіне тэалогіі не могуць абараніць сваю дысертацыю праз механізмы ВАКа. У нашым Інстытуце тэалогіі ўжо працуюць дактары Венскага (Аўстрыя), Рэгенсбургскага (Германія), Фрыбургскага (Швейцарыя) універсітэтаў. Усе гэтыя нашы выпускнікі былі вымушаны атрымліваць вучоную ступень за мяжой. Мы лічым, што Рэспубліка Беларусь ужо гатова да таго, каб займець уласны савет па абароне тэалагічных навуковых прац для выпускнікоў беларускіх універсітэтаў. Гэта магло б быць зручным і для замежнікаў, якія імкнуцца вывучаць рускае праваслаўнае багаслоўе ў нашай краіне. Для дактарантаў з Германіі, Швейцарыі

бліжэй будзе абараняцца ў нас, чым у Грэцыі, Сербіі, Польшчы, Румыніі, як гэта павялося.

– **Цэнтр міжнародных сувязяў, які Вы ўзначальваеце, ажыццяўляе арганізацыю і маніторынг дзейнасці падрыхтоўчага аддзялення Інстытута тэалогіі, або «Студыі гуманітарных ведаў імя С. С. Аверынцава». Ці абавязкова туды трапляюць веручыя школьнікі?**

– «Студыя гуманітарных ведаў імя С. С. Аверынцава» – гэта магчымасць для школьнікаў у пазавучэбны час праслухаць цэлы шэраг дысцыплін хрысціянска-культуралагічнага характару. Гэта своеасабліва падрыхтоўчая ступень для паступлення не толькі ў Інстытут тэалогіі, але і на філасофскі, гістарычны факультэты, у Інстытут культуры. Студыя стараецца пазнаёміць сваіх слухачоў не толькі з Бібліяй, але і з найлепшымі мастацкімі творамаі сусветнай духоўнай культуры. Гэта тыя шэдэўры, якія былі створаны майстрамі, пісьменнікамі, паэтамі, мастакамі, натхнёнымі рэлігійнымі матывамі. Са студыі выходзяць маладыя людзі з больш шырокім кругаглядам, чым школьнікі, якія пазбаўлены магчымасці вывучаць курс сусветнай мастацкай культуры, які быў у праграме раней.

Да нас паступаюць не толькі вернікі. Трапляюцца і такія, якія прыходзяць і выходзяць з Інстытута тэалогіі нявернікамі, але ўжо з ведамі і павагай да традыцыйнай рэлігійнай культуры. Мы не патрабуем ад сваіх абітурыентаў і студэнтаў вымушаных поглядаў. У нашым інстытуце няма месца дыдактыцы. Малады чалавек сам вырашае, ці з’яўляецца тое, што ён вучыць у Інстытуце тэалогіі, яго жыццёвым выбарам, ці гэта проста магчымасць папоўніць свой інтэлектуальны багаж. Зразумела, што мы хочам, каб з Інстытута выходзіла ад мага больш людзей адукаваных, духоўных, прыстойных, бо яны і ў сваім асабістым жыцці, сваіх грамадскіх імкненнях будуць кіравацца паняццямі дабра і справядлівасці. І гэта не стане «сляпой верай». Выпускнікі Інстытута тэалогіі ўзбагачаны ве ведамі па тэалогіі, прыродазнаўстве, філасофіі і педагогіцы, а таксама сучасных замежных мовах.

– **Што б Вы пажадалі ў гэтыя дні студэнтам і выкладчыкам БДУ?**

– Кожны з нас, нашы блізкія, навакольная прырода, наша краіна, наш універсітэт, увесь зямны шар маюць найвялікшую каштоўнасць у вачах Божых. І гэта павінна напаяць нас надзеяй, радасцю. Менавіта гэта адчуваюць супрацоўнікі і студэнты нашага Інстытута тэалогіі ў гэтыя дні. І мне хочацца ад імя ўсіх сваіх калег пажадаць усім выкладчыкам і студэнтам БДУ разам з намі пазнаць у дні калядных святаў гармонію духоўных і матэрыяльных радасцяў, хоць і на нейкі момант, усё ж зноў, як у дзяцінстве, вырвацца з мітусні і адчуць, што наша жыццё мае салодкі прысмак тайны, якая дорыць сэрцу любоў, пяшчоту і надзею.

Няхай Божае здзіцятка Хрыстос благаславіць усе нашыя добрыя думкі і справы і дасць нам моц духоўных і цялесных сілаў на многія гады.

Гутарыла
Ганна ЛАГУН

Зусім троху засталося да сустрэчы Новага 2012 года. Мы пацікавіліся ў супрацоўнікаў універсітэта:
 – як яны будуць святкаваць Новы год,
 – што звычайна ўпрыгожвае іх святочны стол,
 – якія ў іх пажаданні і планы.

Іван РОЎДА, дэкан філалагічнага факультэта

1. Новы год сустракаю тройчы: з супрацоўнікамі філфака, на навагоднім «агеньчыку» БДУ, са сваімі роднымі дома. Філолагі святкуюць заўсёды весела. Рыхтуецца забаўляльная праграма з удзелам усіх. Будучы ў нас Дзед Мароз і Снягурка і, безумоўна, Дракоша – называць яго трэба менавіта толькі ласкава, каб год быў станоўчым. Самы душэўны Новы год – дома, побач з тымі, каго любіш і кахаеш. Для мяне найвялікшы падарунак – калі пажаданні родным, бліскім збываюцца.

2. Напярэдадні навагодняга свята ўсе мы крыху становімся дзецьмі. Нам хочацца падарунак, цудаў, чагосьці незвычайнага. А паколькі мы ўсё ж такі не дзеці, то і

чараўніцтва павінны рабіць самі. Усе мы верым, што нашы мары

спраўдзяцца, калі на сталае будучыя стравы, якія спадабаюцца воднаму Дракончыку. Значыць, абавязкова будзе рыба. Як Дракошу, так і людзям даспадобы гародніна, якая ўпрыгожвае стол, ды і астатняя ежа з ёй смачнейшая. Да таго ж з гародніны няцяжка «змадэляваць» Дракончыка, толькі ёсць яго непажадана. Астатнія стравы – на густ кожнага члена сям'і.

3. Чалавек можа лічыць сябе шчаслівым, калі ён з задавальненнем ходзіць на працу і з не меншым задавальненнем вяртаецца дадому. Я жадаю ўсім такога шчасця. І няхай яно распаўсюдзіцца не толькі на цяперашні калектыв універсітэта, але і на тых, хто будзе працаваць у БДУ і праз 100 гадоў.

Валянціна ЦІМАФЕЕВА, загадчык вытворчасці

1. Надыход Новага года я адчуваю ўжо загадзя, бо ў нас пачынаецца сапраўдная святочная мітусня перад навагоднімі мерапрыемствамі і карпаратывамі. Сам жа Новы год сустракаю дома з сям'ёй, аднойчы паспрабавалі зладзіць у кавярні, але дома з прыгожай святочнай ёлкай неяк утульней. Да мяне ў госці прыязджае мая даўняя сяброўка, якая заўсёды дадае ўсім добрага настрою.

2. Святочны стол ніколі не абыходзіцца без арыгінальнай сервіроўкі. Я гатую курыцу па спецыяльным рэцэпце. Сюды ж – разнастайная нарэзка, салат з крэветкамі, ікра, садавіна, шампанскае – усё абавязкова ўпрыгожваем па-святочнаму.

3. У гэты чароўны час жадаю ўсім здароўя, стабільнасці, здзяйс-

нення мар, дасягнення сваіх мэт у жыцці. А калі нешта не атрымліваецца, памятайце, што ўсё прыходзіць да таго, хто ўмее чакаць і проста любіць жыццё!

Эма МАЛІНОЎСКАЯ, дырэктар музея гісторыі БДУ

1. Для мяне Новы год – гэта свята, дзе мудрагеліста злучаецца мінулае, сучаснасць і будучыня, светлыя мары і новыя мэты; яго нястрымная веселасць і ціхі сум; шкадаванне пра час, які хутка мінае, і накіраванасць у будучыню; гэта ўзняцце над шэрымі буднямі і прازیраячая ўборка кватэры з бясконцы гатаваннем ежы; гэта груз святочных клопатаў і хатняя ўтульная пляшчота, перадсвяточныя набегі на крамы і шматгадзінае гультайства ля тэлевізара...

Згодна з усходняй традыцыяй, 2012 – год чорнага вадзянога Дракона – лепш сустракаць актыўна, пазітыўна і ў сямейным коле; па-

вінна быць пабольш руху, рызыкі і гульні. Я таксама люблю сустракаць Новы год у коле сям'і і сяброў.

2. Святочны стол звычайна рыхтуецца па даўняй традыцыі – аліўе, мяса па-французску... А яшчэ, па дамоўленасці, кожны з сяброў прыносіць новую, незвычайную страву, прыгатаваную па старабеларускім рэцэпце.

3. Хацелася б, каб наступны год прынёс дабрабыт і поспех, даў новыя сілы для дасягнення самых заветных мэт, апраўдаў спадзяванні. Таксама жадаю ўсім невычэрпнага аптымізму, моцнага здароўя, удачы і веры ў сябе.

Дзмітрый САГАЙДАК, дырэктар ЦПРА:

1. У маладосці Новы год я звычайна сустракаў у кампаніі сяброў у рэстаране. Мне было прыемна чуць пад бой курантаў каскад стрэлаў ад шампанскага, які ўсё нарастае, і заканчвае гэта прадстаўленне яшчэ пара тых, хто спазніўся. Пасля я перайшоў на сямейную сустрэчу свята разам з сябрамі, і вось ужо пятнаццаць гадоў сустракаю кожны Новы год толькі дома і з жонкай.

2. На нашым навагоднім сталае абавязкова прысутнічае разнастайная садавіна і сухое ці паўсухое шампанскае. Прыным шампанскае можа быць і французскае і нямецкае, прывезенае сябрамі. Праводзім святочныя гадзіны за праглядам класічных фільмаў ці канцэртаў, але не пазней, чым да 2 гадзін ночы, бо 1-га студзеня мы з жонкай выходзім на ранішнюю прабежку ўздоўж Свіслачы.

3. Жадаю ўсім заставацца здаровымі і духоўна і фізічна, а таксама стрэсаўстойлівамі ў нашым няпростым жыцці – як у той песні: «Цяжкае шчасце – знаходка для нас. Да подзвігаў наша дарога...»

Пётр ЛАПО, дырэктар Фундаментальнай бібліятэкі БДУ

1. Новы 2012 год я пачну сустракаць 27 снежня разам са сваімі калегамі, а таксама супрацоўнікамі ваеннага факультэта, з калектывам якога ў нас сяброўскія адносіны. Упэўнены, што навагодні вечар пройдзе дынамічна, з гумарам, гульнямі, танцамі і запалам, як гэта і павінна быць пры сустрэчы чорнага Дракона.

2. Паколькі мы будзем сустракаць год не толькі чорнага, але і вадзянога Дракона, то, канешне, на святочнае сталае будзе многа вадкасці. А паколькі Дракон – жывёла вельмі пражэрлівая, таксама будзе шмат страў – і мне цяжка пералічыць усё тое, што плануецца

з'есці, каб увесць наступны 2012 год наш Дракончык быў задаволены. Скажу толькі, што галоўным чынам гэта будзе традыцыйная беларуская кухня ад нашых добрых гаспадынь з Камбіната грамадскага харчавання БДУ.

3. Перш за ўсё, хочу пажадаць, каб у новым годзе Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт устойліва развіваўся і ўзнаўляўся. Калі казаць пра планы, то вельмі хацелася б мадэрнізаваць камп'ютарную базу бібліятэкі, каб узняць інфармацыйна-бібліятэчнае абслугоўванне студэнтаў і супрацоўнікаў БДУ на больш высокі ўзровень.

госці да родных. Звычайна мы загадзя не плануем, экспромтам такія паездкі заўсёды выходзяць веселейшымі.

2. Навагодні стол не абыдзецца без качкі, фаршыраванай блінамі, і злёгка надакучыўшага, але такога традыцыйнага аліўе; шампанскае, мандарыны і смажаныя семечкі з арэхамі таксама, ну і дапаўняем нашу святочнае меню новымі салатамі і закускамі.

3. Жадаю ўсім моцнага здароўя і шчасця, каб вас не пакідала адчуванне свята з таго самага дзяцінства, каб усіх дарослых радавалі поспехі іх дзяцей. Будзем спадзявацца, што будучы год будзе лепшы за мінулы.

Святлана ЕФІМОЎСКАЯ, загадчык медпункта БДУ

1. Новы год заўсёды нясе ў сабе штосьці чароўнае, незвычайнае і загадкавае, і пачуццё гэта я захоўваю з самага дзяцінства, з тых часоў, калі на вуліцы мяла сапраўдная зімовая завея, быў моцны мароз і заснежаныя прасторы, па якіх мы дабіраліся ў госці да нашых бабулі і дзядулі, тата ўручаў нам навагоднія падарункі, а працягвалася святкаванне доўгімі вячоркамі за святочным сталом. Сапраўдны пераднавагодні настрой сёння ўжо прысутнічае, прыглядаю падарункі, прадумваю, як іх уручыць, і проста чакаю нейкага цуду. Звычайна Новы год я сустракаю з сям'ёй, часам у сябе дома, часам ездзім у

Хімічны факультэт адзначыў 80-годдзе

Гэтай знамянальнай даце быў прысвечаны святочны вечар, які прайшоў 20 снежня ў актавай зале Ліцэя БДУ.

У ім узялі ўдзел рэктар БДУ акадэмік Сяргей Абламейка, прарэктары, дэкан факультэта, студэнты і супрацоўнікі ВУ. Запрошаны былі таксама кіраўніцтва Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі і акадэмічных навуковых інстытутаў, вядомыя навукоўцы і выпускнікі.

Завяршылася мерапрыемства святочным канцэртам, які падрыхтавалі цяперашнія і былыя выхаванцы факультэта. Акрамя таго, у гэты ж дзень у клубе «Цэнтр» (пл. Кастрычніцкая, 1) была зладжана дыскатэка.

Хімічны факультэт заснаваны ў 1931 годзе на базе кафедраў неарганічнай і арганічнай хіміі, створаных пры адкрыцці БДУ ў 1921 годзе. Зараз тут вядзецца навучанне па спецыяльнасці «хімія», якая ўключае 5 напрамкаў: навукова-вытворчая дзейнасць; навукова-педагагічная дзейнасць; фармацэўтычная дзейнасць; ахова навакольнага асяроддзя; радыяцыйная, хімічная і біялагічная абарона. Акрамя таго, дзейнічаюць магістратура, аспірантура і дактарантура. У структуру факультэта ўваходзяць 8 кафедраў, 3 навуковыя лабараторыі і лабараторыя тэхнічных сродкаў навучання. Факультэт супрацоўнічае ў галіне навуковай і педагагічнай дзейнасці з НДІ фізіка-хімічных праблем БДУ.

Дэкана хімічнага факультэта прафесара Дзмітрыя Свірыдава вітае дырэктар Інстытута новых матэрыялаў НАН Беларусі акадэмік Уладзімір Агабекаў

Сёння на факультэце навучаюцца звыш 750 студэнтаў. Падрыхтоўку вядуць акадэмік і два члены-карэспандэнты НАН РБ,

23 прафесары, 55 дацэнтаў і 20 штатных навуковых супрацоўнікаў.

Алена МАРЦУЛЕВІЧ

КОНКУРСЫ

Viva Vita!

Падведзены вынікі конкурсу на найлепшую маладыражскую газету.

Сёлета ёю стала выданне Vita біялагічнага факультэта. Месяц спатрэбіўся на тое, каб прааналізаваць прадстаўлены на конкурс працы і абраць тройку самых лепшых. Ацэньвалі газеты па 15 крытэрыях, сярод якіх – інфарматыўнасць, дызайн, тэматыка, перадавальнасць друку і ўдзел у папярэдніх конкурсах.

Як паведаміла метадыст аддзела моладзевых праграм і праектаў упраўлення выхаваўчай работы з

моладдзю Наталля Капацэвіч, у сувязі з 90-годдзем БДУ асноўнай тэмай нумару для конкурсу была абраная тэма юбілею. У члены камісіі, якая вызначала пераможную тройку, увайшлі прарэктар па вучэбна-выхаваўчай рабоце і сацыяльных пытаннях Уладзімір Сувораў, начальнік прэс-службы БДУ Вольга Шчадрына, дацэнт факультэта журналістыкі Аляксандр Градзюшка, намеснік начальніка УВРМ па інфармацыйна-ідэалагічнай рабоце Дзмітрый Лебедзь і інш.

Другое месца атрымала газета эканамічнага факультэта Номо Есopomicus. У тройцы найлепшых – «ФПМ».

Рэдакцыйныя калегіі трох найлепшых газет атрымалі прэмію.

Як паведаміла сайт біяфака, газета Vita пачала выдавацца з 1948 г. Заснавальнік яе – былы студэнт факультэта, а зараз журналіст Мікалай Гесь. Да 60-х гадоў газета называлася «За мичуринскую биологию». У пачатку 90-х яе друк быў часова спынены, але ў 1997 г. праца была адноўлена.

Газету-пераможніцу можна прачытаць па <http://www.bio.bsu.by/vita/files/vita366-konkurs.pdf>

Сеня ЕЛЪЯШЭВІЧ

«Круглы стол» на юрфаку

2 снежня па ініцыятыве кафедры канстытуцыйнага права на юрыдычным факультэце адбыўся круглы стол на тэму «Тэндэнцыі развіцця канстытуцыйнага права Рэспублікі Беларусь і замежных краін».

У мерапрыемстве прынялі ўдзел больш за 50 прадстаўнікоў розных ВУ, таксама Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце РБ, Акадэміі МУС, Дзяржаўнага інстытута кіравання і сацыяльных тэхналогій, ПУА «Інстытут парламентарызму і прадпрыемальніцтва», УА «Прыватны інстытут кіравання і прадпрыемальніцтва».

Адкрыў пасяджэнне загадчык кафедры канстытуцыйнага права, доктар юрыдычных навук, прафесар Рыгор Васілевіч.

Спецыялісты ў галіне канстытуцыйнага права, адміністрацыйнага права, паліталогіі, філасофіі, сацыялогіі, гісторыі і тэорыі права, грамадзянскага права і іншых сумежных гуманітарных навук абмеркавалі актуальныя праблемы сучаснай прававой навукі, праблемы практыкі прымянення нарматыўных прававых актаў, магчымасці ўдасканалення дзейнага заканадаўства і грамадскіх адносін у сферы яго рэалізацыі.

Дацэнт Ала ШАЎЦОВА, адказны сакратар пасяджэння

Дзень кафедры

30 лістапада на ФМА адбыліся мерапрыемствы, прысвечаныя Дню кафедры англійскай мовы эканамічных спецыяльнасцяў.

Кафедра была заснавана ў верасні 2001 г. і вось ужо 10 гадоў забяспечвае агульнамоўную і прафесійную моўную падрыхтоўку спецыялістаў у сферы міжнародных эканамічных адносін на аддзяленнях «Сусветная эканоміка», «Міжнародны турызм», «Мытная справа». У Дзень кафедры гучалі віншаванні ад кіраўніцтва і супрацоўнікаў факультэта.

«Сёння выпускнік ВУ і тым больш выпускнік ФМА павінен не толькі ўмець чытаць, пісаць, перакладаць на замежную мову. Ён павінен быць спрытным у гутарцы, валодаць мастацтвам перакладання і аргументацыі. Таму кафедра надае вялікую ўвагу навучанню камунікатыўным тэхналогіям, асабліва сям культурных адрозненняў у сферы зносін», – так ахарактарызавала працу кафедры яе загадчыца С. А. Дубінка. Гэтая канцэпцыя знайшла адлюстраванне ў фармаце студэнцкіх навуковых канферэнцый, дыскусій і круглых сталоў, у тэматыцы штогадовай навуковай канферэнцыі выкладчыкаў ФМА. А спалучаць сур'ёзную вучобу і вольны час, развіццё моўных навыкаў і пазнавальных інтарэсаў студэнтаў, любоў да класічнай літаратуры і ўменне эфектыўна камунікаваць у сферы міжнародных адносін дапамагаюць Студэнцкі тэатр на англійскай мове і Клуб прамоўніцкага майстэрства, якімі кіруюць выкладчыкі кафедры.

Студэнты падрыхтавалі забаўляльную праграму з мноствам творчых нумароў. Vivat Academia! Vivat professores!

Антон АБАДЗІНСКІ

ШКОЛА АКТИВУ

Лідар і знешні свет

Па запрашэнні ўпраўлення выхаваўчай работы з моладдзю і ПА БРСМ Баранавіцкага дзяржаўнага ўніверсітэта 23 снежня прадстаўнікі студэнцкага актыву БДУ на чале з метадыстам УВРМ Наталляй Капацэвіч пабывалі на дне інтэлектуальна-творчага аб'яднання «Школа лідара «Творчы актывіст XXI стагоддзя» – «Лідар і знешні свет».

Сем секцый прапаноўвалі палепшыць свае лідарскія якасці: уменне знаходзіць агульную мову з суразмоўцам, навыкі правільнага мыслення, як больш дакладна перадаць інфармацыю, як правільна выступаць перад аўдыторыяй і іншыя. Пасля адбылася лекцыя па гісторыі БарДУ і праведзена эк-

скурсія па тэрыторыі ўніверсітэта і новых, сучасных інтэрнатах.

Асноўным мерапрыемствам стаў круглы стол, на якім прадстаўнікі ўсіх запрошаных універсітэтаў распавялі, як дзейнічае студэнцкае самакіраванне ў іх навукальнай установе, і абмяняліся прапановамі па сумеснай працы. Пасля студэнты згулялі ў «Што? Дзе? Калі?». Камандзе БДУ дас-

таўся невялікі, але прыемны прыз. Завяршылася сустрэча вячэрняй дыскатэкай.

Як адзначыў кіраўнік куратарскай службы БДУ Пётр Лагуцін, студэнтам важна браць ўдзел у між-универсітэцкіх мерапрыемствах. Гэта не толькі абмен досведам, але і сяброўская падтрымка і згуртаванне студэнцкага руху.

Святлана ІСАЁНАК

ДАСЯГНЕННІ

ІДЭЯ І ПРАЕКТ

было даслана каля 200 праектаў з ВУ нашай краіны.

БДУ стаў лідарам у некалькіх намінацыях. Так, грамадска-адукацыйная акцыя «Універсітэт – твой крок у будучыню» перамагла сярод моладзевых сацыяльных праектаў, форум-конкурс для актыву БРСМ БДУ «Стань найлепшым!» выйграў сярод мерапрыемстваў для саюзнай моладзі, а пра-

вядзенне турысцкага злёту ў alma mater прызнана найлепшым праектам спартыўна-аздараўленчага кірунку.

Конкурс накіраваны на стварэнне і забеспячэнне аптымальных умоў для развіцця моладзевай ініцыятывы, лідарскіх якасцяў і раскрыццё творчага і арганізатарскага патэнцыялу студэнтаў.

Юлія ШАБЛОЎСКАЯ

СЕСІЯ НА ВЫДАТНА, ці Пераможам экзаменацыйны стрэс!

Так, паважаныя студэнты, вось і настала сесія! Залікі, іспыты, начное зубрэньне – гэтыя і многія іншыя моманты правераць вас на стрэсайстойлівасць. Як паспяхова прайсці сесію без шкоды для ўласнага здароўя – менавіта пра гэта дадзены артыкул.

Што ж такое стрэс, і ці так ён шкодны для арганізма? Стрэс (ад англ. Stress – ціск, націск, напор; прыгнёт; нагрузка; напружанне) – агульная рэакцыя арганізма на любыя ўздзеянні (фізічныя або псіхалагічныя), якія парушаюць яго (арганізма) звыклы стан. З пункта гледжання стрэсавай рэакцыі, не мае значэння, прыёмная ці непрыёмная сітуацыя, з якой мы сутыкнуліся. У дзясятку падзей, якія выклікаюць самы моцны стрэс, – раптоўная хвароба сваяка, выйгрыш у латарэю, вяселле і пераезд у іншы горад. Важна, наколькі моцна арганізму трэба змяніцца, каб адаптавацца. У сувязі з гэтым спецыялісты апісваюць дзве формы стрэсу. Першы з'яўляецца нямоцным, мабілізуе арганізм, другі – негатыўны тып стрэсу, з якім арганізм не справляецца. Менавіта такі стрэс руйнуе здароўе чалавека і можа прывесці да цяжкіх захворванняў.

Стрэс падчас сесіі – гэта і стрэс падрыхтоўкі да заліку (іспыту), і стрэс на іспыце. Звычайна падрыхтоўка і здача іспытаў асацыюецца з негатыўнымі эмоцыямі, але гэта зусім не абавязкова! Пры правільна арганізаваным працэсе вучоба прыносіць радасць, а іспыты служаць сродкам самасцвярджэння і павышэння самаацэнкі.

Псіхалагі распрацавалі падрабязныя рэкамендацыі, як паспяхова падрыхтавацца да іспытаў.

1. Па-першае, лепш за ўсё пачынаць падрыхтоўку да іспытаў загадзя, г. зн. з верасня. Калі вы прыйшлі ва ўніверсітэт па веды і хочаце звесці экзаменацыйнае хваляванне да мінімуму, то на працягу ўсяго семестра варта планамерна і паступова запісваць кароткія адказы на экзаменацыйныя пытанні.

2. Калі ж на подступах да іспыту вы зразумелі, што канспект няпоўны, а большая частка пытанняў выклікае толькі адчуванне «дзесьці чужы», то перш за ўсё вам варта дакладна размеркаваць астатні час. Лепш за ўсё падзяліце яго на колькасць пытанняў і пакіньце рэзервы на неперадбачаныя сітуацыі.

3. Расплануйце свой рэжым дня. Уключыце ў яго вучобу, час на падрыхтоўку і прыняцце ежы, на сон і тыя віды дзейнасці, якія вас радуюць (можна паменшыць іх долю, але не цалкам адмяніць!). Абавязковая фізічная актыўнасць, і не эканомце за кошт сну. Часцей бывае, што на свежым паветры.

4. Звядзіце да мінімуму каву і цыгарэты, замяніўшы іх фітачаем і спортам.

5. Харчаванне павінна быць дробным, 4–5 разоў у дзень. Больш гародніны, садавіны, мёду, арэхаў і расліннага алею. Менш тлушчаў і вугляводаў. Цукеркі і шакалад замяніце сухафруктамі.

6. Навучыцеся расслабляцца. Выкарыстоўвайце формулы самаапушчэння і дыхальныя практыкаванні. Лежачы перад сном у ложку, лепш не праіграваць у памяці адказы на экзаменацыйныя білеты, а ўспомніць што-сьці вельмі прыёмнае і, як кажуць псіхалагі, рэсурснае. Летняе мора, цяпло, шум хваляў,

крыкі чаек, мігачэнне велізарнага жоўтага месяца на паўднёвым небасхіле... Аўтобусны тур у Еўропу, адчуванне цяжкай фотакамеры на плячы, будынкі, якім ужо шмат гадоў... Ці дачны домік, пах свежых суніц, якія ляжаць на вашай далоні... Знайдзіце менавіта ваш вобраз, акуніцеся ў яго на некалькі хвілін, адчуіце, як прыходзяць спакой і ўпэўненасць ва ўласных сілах.

7. Настройцеся на перамогу! Памятайце, што кожная адзнака ў залікоўцы набліжае вас да мэты – стаць спецыялістам.

Часта на кансультацыях студэнты задаюць мне адно і тое ж пытанне: як цалкам пазбавіцца ад хвалявання падчас іспыту? Пры гэтым я заўсёды ўспамінаю Алу Пугачову. У адным з інтэрв'ю спявачка прызналася, што перад выходам на сцэну яна заўсёды (!) адчувае хваляванне. Менавіта нааўнасць хвалявання дапамагае ўжыцца ў ролю, выканаць песню эмацыянальна і кранальна. Калі апісваць у тэрмінах стрэс-логіі (навуцы пра стрэс), у вядомай актрысы і спявачкі назіраецца станоўчы стрэс.

Адкажыце на пытанне:

Як вы звычайна ацэньваеце ролю эмацыянальнага ўзбуджэння (хвалявання) на іспыце?

- Вельмі перашкаджае засяродзіцца і добра адказаць,
- Злёгка перашкаджае засяродзіцца і адказаць,
- Не ўплывае на падрыхтоўку і адказ,
- Троху дапамагае,
- Моцна дапамагае, мабілізуе сілы і веды.

На жаль, часцей сустракаюцца першыя два адказы. І, на шчасце, распрацаваны дастаткова простыя спосабы змены сітуацыі хвалявання. Экзаменацыйны стрэс можа мабілізаваць, палепшыць памяць, узмацніць уважлівасць і крэатыўнасць. Трэба толькі разабрацца, у чым прычына хвалявання, а даведаўшыся прычыну, спрабаваць яе пазбавіцца.

Непасрэдна перад аўдыторыяй, у якой праходзіць іспыт, менш прыслухоўвайцеся да аповедаў іншых студэнтаў. Паспрабуйце засяродзіцца на моманце «тут і цяпер». Некалькі разоў глыбока ўдыхніце і выдыхніце,

скажыце сабе: «Я магу!» і заходзьце ў аўдыторыю. Смела выцягвайце білет і сядайце на працоўнае месца. Калі ў вас ёсць веды па прадмеце, яны абавязкова ўзгадоўца, варта толькі супакоіцца і засяродзіцца. Памятайце, што выкладчык – таксама чалавек. І, як і ўсім людзям, яму значна прыемней бачыць перад сабой упэўненага, лёгкага ў кантакце, спакойнага чалавека, чым трывожную персону, якая хавае вочы і сядзіць на краёчку крэсла. Працуйце над самапрэзентацыяй!

Вось ужо шмат гадоў спецыялісты псіхалагічнай службы БДУ праводзяць практычныя заняткі, удзельнікі якіх навучаюцца асноўным правілам падрыхтоўкі і здачы іспытаў, прыёмам зняцця стрэсавага напружання і самапрэзентацыі. Заняткі праводзяцца на базе сацыяльна-псіхалагічных цэнтраў і факультэтаў. Дадатковая інфармацыя па тэлефоне (029) 328-60-37.

У індывідуальным рэжыме праблему экзаменацыйнага стрэсу можна вырашыць на кансультацыях. Псіхалаг дапаможа вызначыцца, з чым у першую чаргу звязаны праблемны, негатыўны стрэс. Гэта можа быць і элементарнае няведанне экзаменацыйнага пытання, і нацягнутыя адносіны з экзаменатарам, і няўдалы досвед папярэдніх выпрабаванняў, і праблемы ўпэўненасці ў сабе. Пры неабходнасці псіхалаг навучыць тэхнікам рэлаксацыі (расслаблення) і сумесна з кліентам змадэлюе сітуацыю іспыту.

Кансультацыйныя кабінеты працуюць на базе многіх інтэрнатаў. Зварнуцца па дапамогу і падтрымку можа любы студэнт БДУ. Запіс на кансультацыі па тэлефонах: (029) 328-60-37, 278-13-27, 259-74-93.

Паважаныя студэнты! Іспыты праходзяць, а ўражанні і эмоцыі, сябры і захапленні, веды і інтарэсы застаюцца. Іспыты праводзяцца для таго, каб ацаніць веды па прадмеце. І вы можаце зрабіць так, каб экзаменацыйны стрэс стаў станоўчым штуршком да новых спазнанняў і здзяйсненняў. Для гэтага трэба ўсяго толькі змяніць стаўленне да іспытаў. А мы, спецыялісты псіхалагічнай службы БДУ, з задавальненнем дапаможам вам у гэтым.

Жадаем поспеху!

Вольга ВОЙТ,
намеснік начальніка псіхалагічнай
службы БДУ

НАША СПАДЧЫНА

Віншуем з юбілеем!

30 кастрычніка 2006 года на філалагічным факультэце БДУ гасцінна расчыніў свае дзверы фальклорна-этнаграфічны кабінет-музей беларускай культуры. Сёлета кабінет-музей адзначае свой першы невялікі – 5-цігадовы – юбілей. За гэты час музей, на сутнасці, стаў візітнай карткай філалагічнага факультэта. Кабінет-музей наведалі сотні студэнтаў і выкладчыкаў БДУ, а таксама замежных гасцей.

Вялікую цікавасць у наведвальнікаў выклікаюць экспазіцыі «Культура і побыт нашых продкаў», «Вырабы сучасных беларускіх майстроў», «Праваслаўныя абразы Маці Боскай на Беларусі», «Эвалюцыя вясельнага каравая». У музеі сабраны ўнікальныя калекцыі ручнікоў і абрусаў з усіх куткоў беларускай зямлі. Кабінет-музей ганарыцца беларускімі нэцке (скульптура малых форм, якая паходзіць з Японіі); падарункамі, атрыманымі ад Садружнасці дзелаваў і творчых жанчын (унікальнымі работамі «Славянскія міфалагемы» (майстар – Ю. М. Цярэньцева), выкананымі ўпершыню ў свеце ў тэхніцы фрывалітэ (чаўночнае карункапляценне); работай «Зямля на ўсіх адна», якая

адлюстроўвае адну з галоўных рыс беларускага менталітэту – талерантнасць).

Супрацоўнікі кабінета-музея спалучаюць экскурсійную працу з навукова-метадычнай: кансультуюць па пытаннях нацыянальнага мастацтва, фальклору, этнаграфіі, культуры Беларусі; распрацоўваюць краязнаўчыя маршруты па Беларусі, якіх ужо больш за 50 (у тым ліку «Славутасці зямлі беларускай», «Каменны пояс Беларусі», «Храмы зямлі беларускай» і інш.); дапамагаюць студэнтам, аспірантам, настаўнікам, вучням ліцэяў, гімназій, школ у падрыхтоўцы сцэнарыяў свят і абрадаў («Каляды», «Гуканне вясны», «Вяселле» і інш.).

На базе кабінета-музея працуюць творчыя студыі па саломалепяцтву, фрывалітэ, фларыстыцы; праводзяцца майстар-класы, творчыя сустрэчы з беларускімі мастакамі, кампазітарамі, пісьмёнікамі, артыстамі, майстрамі народнай творчасці; створаны студэнцкі фальклорна-этнаграфічны гурт «Багач» і тэатральная студыя «Летуценнік». У бібліятэчным фондзе кабінета-музея прадстаўлены самыя лепшыя выданні па фальклору, этнаграфіі, розных аспектах беларускай культуры.

Фальклорна-этнаграфічны гурт «Багач» з'яўляецца актыўным удзельнікам усіх факультэцкіх і многіх універсітэцкіх мерапрыемстваў: «Каляды на філфаку», «Гукан-

Навуковы і мастацкі кіраўнік прафесар Ірына Казакова і загадчык кабінета-музея Ганна Шваба

не вясны ў Вязынцы»; сёлета ўдзельнічаў у «Фестывалі факультэтаў» і святкаванні 90-годдзя БДУ. Зусім нядаўна «Багач» быў узнагароджаны дыпламам за ўдзел у канцэртнай праграме «Дзень сяброўства», якая праводзілася пад эгідай Маладзевай лігі нацыі БДУ. Галоўнымі мэтамі дзейнасці гурта «Багач» з'яўляюцца прапаганда духоўнага вопыту беларускага народа,

развіццё музычнага густу, вакальных здольнасцяў, выхаванне моладзі ў найлепшых традыцыях нацыянальнай культуры.

Больш падрабязна з гісторыяй і дзейнасцю кабінета-музея можна пазнаёміцца на сайце філалагічнага факультэта <http://www.philology.bsu.by/>.

Ганна ШВАБА

Сцэна і зала

Хто стаў найлепшым КВЗшнікам 2011 г., а хто чэмпіёнам Адкрытай лігі КВЗ БДУ, як Уладзімір Навіцкі змяніў пол і чаму лепш іграць на сцэне, чым піць піва на вуліцы, стала вядома 14 снежня ў Ліцэі БДУ, у якім прайшоў фінал сезона.

Распачыналі сезон 19 камандаў, а да фіналу дабраліся толькі дзве: «Каманда маладосці нашай» (Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт) і «Міліён» (Беларускі дзяржаўны эканамічны ўніверсітэт).

Распачалося ўсё, як заўжды, з «Прывітання» камандаў. Як ніколі жывой была размінка, чаму паспрыялі пытанні, жарты і асобныя рэплікі ад журы. Падчас размінкі знакамты спартыўны каментатар Уладзімір Навіцкі паспеў змяніць свой пол – на пытанне: «Ці праўда, што КВЗ больш падабаецца бландынкам?» каманды прапанавалі спытаць пра гэта ў спадара Уладзіміра (валасы ў яго адпаведна белага колеру). А заслужанага КВЗшніка, пераможцу Вышэйшай лігі КВЗ у складзе каманды БДУ і нязменнага члена журы Валодзю Толкача тым часам зрабілі мэрэм Беразіна.

У стэме (на сцэне знаходзяцца па 3 чалавекі) «Міліён» прапанавалі паглядзець, што адбываецца са студэнтамі, калі іспыт прыпадае на 1-га студзеня. А хлопцы з БДУ, спустыўшыся ў залю, паказалі прыклад патрульным, як «заставацца гуманымі і дзейнічаць у межах закону».

У конкурсе капітанаў, тэмай якога было жыццё выбітных людзей, Максім Канавал з «Міліёна» абы-

грываў сітуацыю «Як правяду свой наступны год». Максім угадаў, што на экскурсіях па Мінску для несталічных школьнікаў Макдональдс будзе троху важнейшым, чым «нейкае Траецкае прадмесце». Яшчэ паіранізаваў з сучасных дзяўчат: «Прыехаць на курорт, паскідаць усе рэчы, пабегчы на мора і сфатаграфавацца, каб пасля паставіць сваю фотку на аватар у сацыяльнай сетцы «Укантакце».

Грыша Іваноў з БДУ стварыў машыну часу і вярнуўся на першы курс, каб «зноўку замуціць» з найпрыгажэйшай дзяўчынай ва ўніверсітэце. Зазірнуў у будучыню і пабачыў футбаліста іспанскай «Барселона», аргенцінца Леанэля Мэсі ў складзе нацыянальнай зборнай Беларусі, але пры гэтым «Беларуськалі», гігант беларускай прамысловасці, быў ужо камусьці прададзены.

Падчас відэаконкурсу «Міліён» паказаў, як камп'ютарная праграма Скуре аблягчае камунікацыю праз магчымасць бачыць свайго суразмоўцу, не выходзячы з кватэры. «Каманда маладосці нашай» прапанавала шкодныя парады для дарослых, напрыклад: «Папрасілі ў свайго сябра мабільнік, каб пазваніць, а абанент недасяжны. Пакуль гаспадар не бачыць, пазваніце на хатні... а пасля выдадзіце зыходныя званкі і аддзячце сябру за дапамогу».

Музычнае хатняе заданне стала апошнім.

БДЭУ абыграў няўдалае вяселле. Жаніх з нявестай згубіліся ў лесе, і разам з імі былі толькі тамада, міліцыянер і машына. Падчас і пасля выступлення хлопцаў і дзяўчат вельмі гарача падтрымлівалі гледачы ў залі. У сваю чаргу каманда выканала апошні танец

Адзін кубак на дваіх. Капітаны каманд БДУ і БДЭУ Максім Канавал і Рыгор Іваноў

і падзякавала ўсім за добры сезон.

БДУ паказалі «школу пікапераў для тых, каму да 10 год» (пікап – уменне хутка спакушаць дзяўчат). А калі дзеці сябе кепска паводзяць, то на Новы год на ёлку замест Дзеда Мароза прыходзіць «чорная з касой» і замест вершыка дзіця мусіць чытаць «Ойча наш». Напрыканцы выступу ў залу паляцела мішура.

Са слоў журы: «Шыкоўны фінал, абедзве каманды вартыя перамогі. «Міліён» лепей распачаў, а «Каманда маладосці нашай» напрыканцы паказала, чаго яна насамрэч вартая». А Уладзімір Толкач асобна дадаў: «Лёгка піць піва на вуліцы, а вось так выступаць на сцэне – паспрабуйце. Асобнае дзякуй зале за тое, што асвіталі нашых адзнакі, значыць, вы з імі нязгодныя, вас гэта раздражняе, вас гэта хвалюе, вам падабаюцца каманды, значыць, фінал атрымаўся».

Падчас аб'яўлення найлепшага КВЗшніка 2011 г. Уладзімір Навіцкі, знакамты сваімі працяглымі аповедамі і жаданнем пагаварыць (менавіта яму выпаў лёс назваць найлепшага гульца сезона), прымусіў некаторых у залі не раз паўтарыць «хто ж там» – і ўсё ж такі выбухнуў (як і ўся зала, дарэчы): «Рыгор Іваноў».

Грыша Іваноў: «Вельмі рады ўзнагародзе. Гэта была мая трэцяя намінацыя, і нарэшце я прызнаны. Асобна хацеў бы адзначыць і Максіма Канавала (капітана «Міліёна»): у параўнанні з мінулым сезонам і ён і яго каманда зрабілі вялікі крок наперад».

А пераможцамі воляю лёсу, а дакладней, судзейскіх балаў, было накіравана стаць абедзвюм камандам: кожная ў суме за ўсе конкурсы набрала па 242 балы. Упершыню ў Адкрытай лізе КВЗ БДУ 2 пераможцы.

Рыгор Іваноў: «Самы лепшы вынік, які мог атрымацца. «Міліён» добра пачаў, у той час як мы правалілі «прывітанне» і разгубіліся ў «размінцы». Але паказалі ўсё найлепшае ў апошніх конкурсах».

Максім Канавал: «Віншую Грышу з асабістай узнагародай. Ён доўга да гэтага ішоў і заслужана атрымаў званне найлепшага КВЗшніка. Вельмі задаволены і сваім выступам. Падвойная перамога, на мой погляд, самы справядлівы вынік. Асобнае дзякуй гледачам. Вельмі прыемна, што сваёй гульні на працягу сезона мы захавалі БДУ-шных заўзятаў КВЗ, і рэспект нашай асноўнай групе падтрымкі з БДЭУ».

А падвёў рысу пад фіналам сезона 2011 Уладзімір Навіцкі: «Прыемна адчуваць адзінства сцэны і залы».

Алесь НОВІКАЎ

ДАЛУЧАЙЦЕСЯ!

Рок супраць СНІДу

У міжнародны дзень барацьбы са СНІДам 1-га снежня ў мінскім клубе «Юла» прайшоў VIII рок-фестываль супраць СНІДу «Такія пернікі», што ладзіцца БДУ пры дапамозе Адміністрацыі Маскоўскага раёна і музычнай альтэрнатыўнай кампаніі Воот. Фестываль вылучаўся новым фарматам выбару пераможцаў.

8-ы фестываль – 8 камандаў-удзельніц, сярод якіх гурты-канкурсанты Hardi M, Straight Roads, «Не прыслоняцца the Band», «Асперын роўз», J-J Bings, «9-ы міліметр», а таксама былыя пераможцы гурт Clan і адмысловы гасць фестывалю гурт Weesp.

Распачалі канцэрт Clan, а першымі ў самай конкурснай праграме выступалі хлопцы з БДУ Hardi-M. Публіку забавлялі вядомы Аляксей Барыйша і Марына Дзенісевич і часам прапаноўвалі людзям звяртаць увагу на адмысловы экран, размешчаны ўбаку ад сцэны, на якім былі паказаны ролікі, прысвечаныя кампаніі «АнтыСНІД».

На танцпляцоўцы пэўны час усё было даволі спакойна, толькі асобныя прыхільнікі гуртоў спрабавалі танчыць. Больш-менш пасапраўднаму народ разварушыўся падчас выхаду «Не прыслоняцца the Band», якіх вядомыя акрэслілі «гуртом для дзяўчат». Відаць, таму, што менавіта дзявочыя галасы былі самымі чутнымі падчас выступу каманды. Асобна можна прыгадаць хлопцаў са Straight Roads, для якіх гэта быў дэбют. Для першага разу хлопцы выглядалі годна. А

Гурт J-J Bings

вось гурт J-J Bings стаў бадай адзінай камандай за вечар, якая да канца свайго выступлення здолела разварушыць амаль усю танцпляцоўку. Нездарма хлопцы маюць на сваім рахунку больш за 100 выступаў у Беларусі і Польшчы.

Апошнімі ў конкурснай праграме былі «9-ы міліметр». Музыкантам таксама асобны рэспект, бо яны нагадалі людзям, што на канцэрты ходзяць не толькі, каб слухаць музыку, але і патанцаваць: бадай палова танцпляцоўкі актыўнічала, а не проста стаяла ля сцэны. Наконт танцаў у залі адгукаліся і іншыя ўдзельнікі фестывалю: «Гэта ўжо не першы наш выступ: бывала, што сустракалі больш актыўна. Што ж, значыць, ёсць над чым працаваць».

Завяршаў канцэрт гасцявы гурт Weesp. Падчас іх выступлення менавіта слухачы, а не прафесійнае журы (як было раней)

вызначалі пераможцу фестывалю. У кожнага, хто быў на канцэрте, былі паперкі з пералікам камандаў, якія апускаліся ў спецыяльную скрыню.

Перад абвешчаннем пераможцы адмысловую ўзнагароду ў выглядзе маленечкага кубка, які прэзентаваў soundfree.by, атрымалі «не прыслоняцца the Band».

Ці не крыўдна было хлопцам, што ўсяго толькі спецпрыз, а не перамога?

«Наша галоўная задача на такіх мерапрыемствах – паказаць сябе. Да таго, нічога няма кепскага ў тым, каб прайграць добрай камандзе».

А пераможцамі сталі J-J Bings: «Добры фестываль, трохачку б больш рэкламы – было б яшчэ лепш. Здаецца, многія нашы прыхільнікі і не ведалі, што мы на ім выступаем. Таму класна, што мы разварушылі людзей на танцпляцоўцы, якія пра нас дагэтуль і не чулі. Так што мы задаволеныя».

А якія ўражанні ў арганізатараў мерапрыемства?

«Увогуле, канцэрт атрымаўся някепскім. Былі, канешне, і пэўныя хібы: маруднае наладжванне інструментаў, хаця без гэтага не абысцця. А з іншага боку, на фестывалі было і новенькае: выбар пераможцаў праз сімпаты гледачоў быў упершыню. Будзем удасканальвацца».

Што нас чакае на «Такіх перніках» у 2012 г., пабачым роўна праз год.

Алесь НОВІКАЎ

ВЕДАЙ НАШЫХ!

БРОНЗА Ў ПАЎФІНАЛЕ

Каманда факультэта прыкладнай матэматыкі і інфарматыкі (ФПМІ) Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта стала бронзавым прызёрам у паўфінале чэмпіянату свету па праграмаванні сярод студэнтаў (The ACM International Collegiate Programming Contest).

Гэтыя спаборніцтвы адбыліся 27 лістапада ў Санкт-Пецярбургу. У іх прынялі ўдзел больш за 200 камандаў ВУ нашай краіны, Расіі, Латвіі, Літвы, Эстоніі, Казахстана, Грузіі, Арменіі, Кыргызстана і Узбекістана.

У тройку «бронзавых» прызёраў увайшлі трэцякурснікі БДУ Дзмітрый Багданаў, Юрый Пісарчык і Сяргей Собаль. Хлопцы на працягу 5 гадзін вырашылі 8 задач з 11 прапанаваных. Зараз ім трэба будзе выступаць у ліку сотні каманд з найлепшых універсітэтаў свету ў фінале чэмпіянату, які пройдзе вясной 2012 г. у Варшаве (Польшча).

Варта адзначыць, што яшчэ тры каманды БДУ паспяхова выступілі ў паўфінале і занялі 13, 15 і 21 месцы, увайшоўшы ў групу патэнцыйных фіналістаў. Аднак па правілах спаборніцтваў у фінале можа ўдзельнічаць толькі адна найлепшая каманда ад універсітэта. Дададзім таксама, што ўпершыню ў фінал сушэтнага першынства выйшла каманда яшчэ адной беларускай ВУ – БДУІР.

Алена МАРЦУЛЕВІЧ

